

7. MALLORQUINISME I LLENGUA *

CADA VEGADA és més urgent prendre posicions. Prendre posicions i definir-les. Deixar de divagar. Puntualitzar amb clarietat actituds i estils polítics. I aquesta qüestió tan nostra del mallorquinisme necessita més que cap altra d'una delimitació ben concreta.

És que fins ara la gent —pobra i poca gent!— que ha parlat de mallorquinisme ens ha fet sempre l'efecte que xerrava de la lluna. Tot era escriure poesies ensucrades i parlar-nos de Ses Erasmes, dels boleros i de les pagesetes que van a cercar aigua a la font i que tenen una cara rodona com una magrana. Naturalment els mallorquins quan llegien dois d'aquests tipus s'adormien. I feien de d'adormir-se. Perquè aquesta música celestial no serveix per a nos. Era trist, però tots sabem que el mallorquinisme era explotat per quatre guillats inútils i xeremiaires.

Això ha de canviar. Més ben dit ha canviat ja a hores d'ara. A Mallorca són comptats els que senten el mallorquinisme, però els patriotes d'avui, que viuen no en el segle XIII sinó en el XX i que no pensen en el rei en Jaume sinó en la política present, en la salvació i regeneració d'aquest país que tenim entre les nostres mans i que hem de recrear i esculpir de bell nou, aquests patriotes mallorquins moderns tenen una concepció del mallorquinisme oposada a aquella que hem explicat.

Abans de qualsevol lema n'hi posen un que és l'essència mateixa de la doctrina política que defensen: la llengua. Perquè, fixau-

* «República», 79 (17-VIII-1935), 1.

vos-hi, tots aquests senyors que fins al present ens han emmalaltit les orelles parlant com a lloros de Mallorca i les seves glòries, no escrivien gaire en mallorquí. No han sabut crear ni un setmanari, ni un diari que fossin escrits en la nostra llengua. Molts d'ells ni saben ortografia mallorquina i quan escriuen a la família ho fan en castellà, i quin castellà! És un fet que a Mallorca no en sap ningú d'escriure en castellà (exceptió feta —tots ho sabeu— de Gabriel Alomar). Els diaris de Palma —tan «castellaneros» tots ells— estan escrits amb les potes de darrere. Fan vergonya. Els periodistes d'aquí no han vist mai una gramàtica ni pels folros.

Però tornem a aquests estantissos mallorquinistes comparem-los amb els mallorquinistes nous. Posem-los davant un fet que ens donarà la veritat d'uns i altres. Davant del fet republicà. Per què? Perquè la República —ara vivim en Monarquia, pitjor que en Monarquia— ha estat la defensora i la propugnadora de la resurrecció dels esperits autèntics que vibren per tots els costats d'Espanya. La República no ha volgut falsificar els sentiments de cada poble espanyol. No ha volgut distressar la inimitat dels grups ètnics i lingüístics. Bé; doncs els vells «mallorquinistes» no són republicans. I nosaltres som republicans i republicans d'esquerra, perquè està vist i provat que República i Esquerranisme són sinònims.

El mallorquinisme representa per a noltros una defensa de la nostra personalitat. Confessam amb tristesa que actualment el nostre poble és un poble decadent perquè no té cap ideal collectiu que l'exalti. Esser mallorquí l'any 1935 no vol dir res de gran, de fort ni de noble. I allò que noltros volem és conquerir la nostra personalitat. Elevar aquest fet —esser mallorquí— a una categoria envejable. Regenerar-nos políticament. Pesar dins la vida d'Espanya. Influir. Donar directius. Perdre la nostra calma tradicional i benèita. Transformar-nos en un poble nou i batallador.

I la massa? ¿Com pensau fer la conquesta de la multitud que avui encara no ha descobert el signe de la pròpia personalitat? La massa, responem, vendrà tota sola cap a noltros. És qüestió de temps, però de poc temps. Bastarà que ens escolti dues o tres vegades —és que no li han parlat mai de cor a cor!— i serà nostra. Nostra. És a dir obrera de la reconstrucció de Mallorca, de la revolució de Mallorca. Perquè la nostra obra serà una veritable re-

volució. ¿Volen més revolució que els mallorquins sàpiguen que són mallorquins?

Finalment necessitam l'escola. L'escola de Mallorca ha d'esser mallorquina. Consigna essencial del nostre programa. Ja hi ha molts de mestres a Mallorca que ensenyen el mallorquí als seus allors. Però han d'esser tots els mestres que s'han d'imposar aquesta obligació patriòtica. A les escoles primàries i als instituts volem imposar la nostra llengua que és tan digna, com qualsevol altra forastera, d'ocupar els llocs d'honor de la cultura.